X JORNADES
RENATURALITZACIÓ D'ESPAIS I ENTORNS EDUCATIUS

7, 8 i 9 d'octubre del 2026

Memòria de continguts

Coorganitza:
Barcelona · Generalitat de Catalunya · Diputació Barcelona · Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat · Institut Infància i Adolescència · Institut Metròpoli · Universitat Oberta de Catalunya · TURBA · the green balloon · PATIS x CLIMA

LLOC	FÀBRICA DEL SOL, Ajuntament de Barcelona EDIFICI BOGATELL, Diputació de Barcelona CAN JAUMANDREU, Universitat Oberta de Catalunya i diversos centres educatius de Barcelona
DATA	7 I 8 I 9 d'octubre 2026
COORDINA	El globus verd. Patis x Clima
CO-ORGANITZA	Ajuntament de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la sostenibilitat, Institut de la Infància i l'Adolescència, Institut Metròpoli, Universitat Oberta de Catalunya – CoolSchools, TURBA – Urban transformation & Global Change Laboratory, El globus verd – Patis x Clima
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT	Ajuntament de Barcelona
WEB	https://thegreenballoon.org
PARTICIPANTS	164
SECTORS	Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia.

OBJECTIU DE LES JORNADES

Arribem a la desena edició de les jornades, un esdeveniment que ha esdevingut clau a nivell estatal, any rere any. Amb més de 2.000 participants i 218 experts de l'educació, l'arquitectura, la recerca, el medi ambient o la salut pública, s'han posat en valor més de 80 experiències d'èxit de 10 països diferents. Experiències d'adequació i renaturalització que promouen les escoles com a refugis bioclimàtics, oberts a la ciutadania i d'alt valor pedagògic.

Les Jornades són un esdeveniment referent anual a nivell estatal quant a la Renaturalització d'Espais i Entorns Educatius. Sent Barcelona la seu de les Jornades pel seu recorregut i el treball que s'està duent a terme des de l'Administració en la renaturalització d'espais educatius.

En aquesta edició continuarem compartint coneixement i experiències amb comunitats educatives i administracions locals o autonòmiques així com amb professionals de diverses disciplines com són la psicologia, la salut, la facilitació, la recerca, la biologia, l'educació, l'arquitectura…

Les jornades i les seves accions paral·leles tenen el propòsit general d'activar la consciència col·lectiva per construir ciutats eficients i saludables que tendeixen a disminuir la dependència energètica i, en conseqüència, fer front a nous escenaris produïts pel canvi climàtic, tal com es recorda a la declaració d'Emergència Climàtica decretada l'1 de gener del 2020.

Dimecres, 7 d'Octubre / TARDA

PONENTS

Helena Barracó. Ajuntament de Barcelona
Mamen Artero. El globus verd - Patis x Clima
Isabel Ruiz Mallén. Xarxa estatal renaturalització d'espais i entorns educatius
Mireia Mestre, Ajuntament de Barcelona
Irene García, Ajuntament de Madrid
Ainitze Otamendi Urteaga, Ajuntament de Sant Sebastià
Maialen Ariz Sarasketa / Íñigo Gómez Eguíluz, Ajuntament de Pamplona
Pilar Calçada. Economia del Bé Comú de Catalunya

PARTICIPANTS

41

SECTORS

Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia.

ENTITATS ASSISTENTS

Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Donostia, Ajuntament de Madrid, Universitat Oberta de Catalunya, Ajuntament del Prat de Llobregat, Ajuntament de Pamplona-Iruña, Ajuntament de Sabadell, Ajuntament de Cornellà, Espai Lur Arquitectes SCCLP, Universitat La Sapienza de Roma, Patis Naturals, Fundesplai (assessors d'Escoles Verdes), Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, Escoles Verdes, Escola Mare de Déu de l'Esperança.

PROGRAMA

15.30 — **BENVINGUDA JORNADA**

Helena Barracó. Ajuntament de Barcelona
Oficina de canvi climàtic i sostenibilitat

15.45 — **MESA INTERSECTORIAL ESTATAL** / PRESENTACIÓ

Xarxa estatal de renaturalització d'espais i entorns educatius

Representant: Isabel Ruiz Mallén

16.15 — **MERCAT D'EXPERIÈNCIES NACIONAL** / INTERCANVI

Representants : Barcelona / Madrid / San Sebastian / Pamplona

17.30 — **INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ** / APORTACIONS

RENATURALITZAR L'ESCOLA ÉS UNA NECESSITAT
Beneficis socials, ambientals i de salut davant l'emergència climàtica
Mamen Artero. Col·lectiu d'arquitectes El globus verd

18.00 — **TANCAMENT**

ACTIVACIÓ DEL TOPOFLORUM
Pilar Calçada. Economia del Bé Comú de Catalunya

Dimecres, 7 d'Octubre / TARDA

BENVINGUDA JORNADA

Helena Barracó. Ajuntament de Barcelona. Departament d'equipaments i programes.

Oficina de canvi climàtic i sostenibilitat

Helena Barracó inaugura les desenes jornades posant en valor els deu anys de trajectòria d'aquesta iniciativa, que ha evolucionat des d'un esdeveniment pioner fins a convertir-se en un catalitzador de bones pràctiques en la renaturalització dels entorns educatius.

En la seva intervenció, destaca que aquestes jornades han permès fer un seguiment de l'evolució de la renaturalització dels patis escolars desde espais transformats fins a refugis climàtics, i constatar els nombrosos beneficis que aquest procés aporta, tant a les comunitats educatives com al conjunt de la ciutadania.

MESA INTERSECTORIAL ESTATAL / PRESENTACIÓ

Xarxa estatal de renaturalització d'espais i entorns educatius

Isabel Ruiz Mallén

Isabel Ruiz presenta la *Xarxa estatal de renaturalització d'espais i entorns educatius* - una iniciativa que neix de la necessitat de donar resposta al canvi climàtic, transformant els espais exteriors dels centres educatius en entorns naturalitzats que beneficiïn tant el benestar de l'alumnat com a equilibri ecològic urbà.

Es tracta d'una plataforma de col·laboració que connecta administracions, entitats i professionals, que promou l'intercanvi de coneixement, la definició de criteris comuns i l'impuls de projectes que integren naturalesa, educació i adaptació climàtica. En aquesta ocasió, Isabel presenta avanços i detalls de la creació d'un mapa interactiu que recull informació sobre tots els projectes de renaturalització d'entorns educatius a nivell estatal.

Veure presentació

MERCAT D'EXPERIÈNCIES NACIONAL / INTERCANVI

Representant Ajuntament de Barcelona.
Direcció d'Educació. Programa Transformem els patis.
Mireia Mestre presenta el programa Transformem els patis, una de les estratègies clau de la ciutat de Barcelona per impulsar la renaturalització dels entorns educatius.
El programa, iniciat l'any 2020, neix amb la voluntat de repensar els patis escolars i consolidar-los com a espais d'aprenentatge vital, benestar, convivència i relacions equitatives per als infants i per al conjunt de la comunitat educativa. Fins ara, el programa ha permès transformar 80 centres educatius públics de la ciutat de Barcelona. Les avaluacions recollides mostren millora del benestar de l'alumnat, diversificació de les formes de joc,reducció dels conflictes i l'augment de la sensació de comoditat.
Mireia destaca que la transformació dels patis escolars ha de transcendir la dimensió física per incorporar també una mirada pedagògica i comunitària. En aquest sentit, el programa integra un procés participatiu estructurat que implica tots els agents de la comunitat educativa. A través del treball conjunt amb el grup motor de cada centre, es promou la cocreació dels espais, responsabilitat en el procés de transformació i el reconeixement dels patis com a espais de convivència, aprenentatge i cohesió comunitària. Veure presentació

Representant Ajuntament de Madrid.

Jefa del Servicio de Cambio Climático - Area de Urbanismo, Medio ambiente y Movilidad.
Irene presenta les estratègies i actuacions de l'Ajuntament de Madrid en matèria de renaturalització dels patis escolars, des d'una perspectiva que situa les escoles com a agents clau en el desenvolupament i la implementació de les polítiques climàtiques.
El projecte europeu LIFE PACT ha contribuït a desplegar l'estratègia municipal d'intervenció en els entorns escolars des de la perspectiva de la qualitat de l'aire i l'adaptació al canvi climàtic. A través d'aquest projecte l'Ajuntament ha pogut explorar metodologies per fomentar la participació de les comunitats escolars i veïnals en el codisseny de patis i entorns escolars naturalitzats. L'altra eina que promou l'Ajuntament és la guia *Patis escolars + naturals* , que neix amb l'objectiu de proporcionar als tècnics municipals un recurs pràctic per planificar, dissenyar i executar la naturalització dels patis i la millora de la qualitat ambiental. Veure presentació

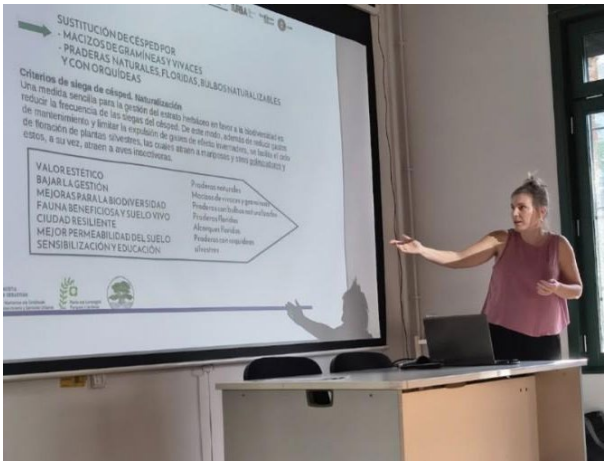
Representant Ajuntament de Sant Sebastià

Jefa de Sección de Parques y Jardines

Ainitze presenta les estratègies municipals de Sant Sebastià en matèria de gestió de la infraestructura verda urbana. En el marc de l'estratègia ambiental municipal, posa en valor el concepte de boscos comestibles urbans - espais que permeten explorar noves maneres d'integrar la natura en el teixit urbà i de reforçar els beneficis ambientals i socials de la infraestructura verda.

La seva intervenció posa l'accent en els compromisos municipals per donar resposta al marc normatiu vigent, així com en la necessitat de constituir equips multidisciplinaris i redefinir els criteris tècnics que orienten les la regeneració dels espais verds urbans, amb l'objectiu d'avançar cap a models de gestió més adaptats als reptes ambientals actuals.

Ens parla sobre el projecte *BERdeaPIZTU* – "encendre el nostre esperit verd" – el projecte de renaturalització dels patis escolars i entorns durs de Sant Sebastià, que aposta pel augment dels serveis ecosistèmics, i en conseqüència, beneficis ambientals, socials i econòmics de cada transformació física del pati. Veure presentació

Representantes Ajuntament de Pamplona

Maialen Ariz Sarasketa, directora de Proyectos / Íñigo Gómez Eguíluz, director de Educació

Maialen i Íñigo presenten el programa i la convocatòria municipal per a la renaturalització dels patis escolars. Expliquen quins criteris es tenen en compte a l'hora de seleccionar i prioritzar els centres educatius que necessiten renaturalitzar els seus espais exteriors.

Per continuar avançant en la renaturalització dels entorns educatius, han creat un grup de treball transversal - anomenat *Mesa de Renaturalización de Patios Municipales* - que integra diferents àrees d'actuació municipal, com ara projectes, educació ambiental, medi ambient, participació ciutadana i educació. Veure presentació

INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ / APORTACIONS

RENATURALITZAR L'ESCOLA ÉS UNA NECESSITAT

Beneficis socials, ambientals i de salut davant l'emergència climàtica

Mamen Artero. Col·lectiu d'arquitectes El globus verd

Agraint a totes les persones que han format part d'aquesta dècada de les jornades, Mamen inaugura l'exposició virtual *Renaturalitzar l'escola és una necessitat*.
Aquesta recopilació de continguts multimèdia, que inclou fotografies, informacó de projectes de renaturalització, audiovisuals, testimonis d'experts i el desplegable "topoflorum".

Topoflòrum

"Topo" (del grec *tópos*, lloc o territori), fa referència a la representació tridimensional generada en plegar el paper per crear els relleus dels nous espais escolars, i "florum", (del llatí *florum / flora*) que evoca la floració i la natura viva. El topoflòrum captura l'essència de la renaturalització, un procés on l'escola rebrota com a refugi bioclimàtic.

Audiovisuals.

A través d'algunes representants de les entitats co-organitzadores de les Jornades com són Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Institut Infància i Adolescència de Barcelona- Institut Metropoli, Universitat Oberta de Catalunya i El globus verd, explorem com la transformació dels patis escolars esdevé una eina clau per a la salut, el benestar i l'adaptació al canvi climàtic.
Els continguts s'estructuren en dos grans blocs temàtics:

1. ***Renaturalitzar l'escola: una necessitat o una opció***. Sota un mateix interrogant, les vuit participants responen i reflexionen a aquesta pregunta.
2. ***De la reflexió a la pràctica: com ho estem fent?*** En aquest bloc, cada participant té una pregunta específica enfocada al seu àmbit sobre la renaturalització dels patis de les escoles.

Projectes relacionats

Agraïments especials a les següents comunitats educatives que, amb la seva convicció sobre els beneficis de la renaturalització de l'escola, fan possibles aquests processos i aquests espais comunitaris, veritables refugis de biodiversitat.
Escola Infantil Sabina de Madrid, Escola pública Orduña al País Basc, Escola Parque Europa de Saragossa, Escola La Trama de Sabadell, Escola La Salle i Sant Ignasi de Manresa, Escola Salvador Llobet de Granollers, Escola Surís de Cornellà de Llobregat, IE Carles Capdevila d'Hostalets de Balenyà.

La seva tasca i compromís són el motor d'aquesta transformació!

Veure exposició virtual

TANCAMENT

ACTIVACIÓ DEL TOPOFLÒRUM

Pilar Calçada. Economia del Bé Comú de Catalunya

Pilar Calçada convida el públic a tancar els ulls i a connectar amb el *topoflorum* que cadascú té a les mans. Els proposa imaginar cadascuna de les paraules que hi apareixen i deixar-se portar per les sensacions que els desperten, fins a triar aquella paraula amb què se senten més identificats o la que més els atrau.
A partir de les paraules escollides, es formen grups de persones que, conjuntament, en fan una representació, donant forma i expressió col·lectiva als significats i les emocions que aquestes paraules evoquen.

"*Transformar el pati és iniciar un procés viu. Comença quan decidim* ***sembrar*** *noves idees i oportunitats pedagògiques per potenciar el canvi dins de la comunitat educativa;* ***germinar*** *per tal d'oferir l'espai perquè la renaturalització prengui forma i puguin* ***néixer*** *nous paisatges plens de vida al cor de l'escola. Aquest canvi necessita* ***arrelar*** *fort en la comunitat per* ***activar*** *espais de joc, salut i benestar per* ***impregnar*** *l'aprenentatge del dia a dia i el projecte educatiu. Així, aprenem a* ***enxarxar*** *complicitats entre persones, biodiversitat, entorn i territori per* ***pol·linitzar*** *el projecte i compartir l'experiència per inspirar altres entorns educatius.*"

Dijous, 8 d'Octubre / MATÍ

PONENTS

Elisenda Realp Campalans. Representant de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició energètica, DIBA

Núria Parpal,Sílvia Escolano. Àrea d'Acció Climàtica i Transició energètica

Maite Minguez. Servei de Gestió de Construccions Escolars. Departament d'educació i Formació Professional. Generalitat de Catalunya.

Emma Cortés. Institut Infància i Adolescència de Barcelona. Institut Metropoli.

Maria Truñó. Aliança Educació 360.

Representants: Ajuntament de Cornellà, Virgínia Vallvé / Ajuntament d'Esplugues, Ruth González Díaz / Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, Anna Caballero i Maria Poble.

PARTICIPANTS

53

SECTORS

Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia... Entre ells estudiants, famílies d'alumnes, tècnics de l'administració.

ENTITATS ASSISTENTS

Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Madrid, Universitat Oberta de Catalunya, Ajuntament del Prat de Llobregat, Ajuntament de Pamplona-Iruña, Ajuntament de Sabadell, Ajuntament de Cornellà, Espai Lur Arquitectes SCCLP, Universitat La Sapienza de Roma, Patis Naturals, Fundesplai (assessors d'Escoles Verdes), Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, Escola Mare de Déu de l'Esperança, Ajuntament de Viladecans, MEL Educació Ambiental, Escola Sant Gervasi SCCL, Ajuntament del Papiol, AFA de l'Escola L'Arenal de Llevant, Escoles+Sostenibles, Hòrstik de la Nau Bostik, Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), Ens local.

PROGRAMA

09.00 **BENVINGUDA JORNADA**

Elisenda Realp Campalans

Representant de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició energètica.

Diputació de Barcelona.

09.15 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / MEDI AMBIENT

ESTRATÈGIES I EINES PER L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC

Núria Parpal

Àrea d'Acció Climàtica i Transició energètica. Diputació de Barcelona.

09.45 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / MARC LEGAL

CRITERIS TÈCNICS I NORMATIUS PER A LA MILLORA CLIMÀTICA DELS CENTRES EDUCATIUS

Maite Minguez. Servei de Gestió de Construccions Escolars. Departament d'educació i Formació Professional. Generalitat de Catalunya.

10.15 **LAVOR DE CONEIXEMENT** / PEDAGOGIA

POTENCIAL PEDAGÒGIC DEL PATI ESCOLAR

Emma Cortés. Institut Infància i Adolescència de Barcelona. Institut Metropoli.

10.45 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / EQUITAT

EL PATI QUE CONNECTA: NATURA, COMUNITAT I EDUCACIÓ 360

Maria Truñó. Aliança Educació 360.

11.15 **PAUSA CAFÈ**

11.45 **MERCAT D'EXPERIÈNCIES LOCAL** / INTERCANVI

Representants: Ajuntament de Cornellà, Virgínia Vallvé Ajuntament d'Esplugues, Ruth González Díaz

Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, Anna Caballero i Maria Poble.

13.00 **PRESENTACIÓ** / APORTACIÓ ARTÍSTICA

CANTATA "L'APLEC DEL PATI" de Marcel Casellas amb Carles Belda.

13.30 **DINAR DE CARMANYOLA, OFERT PER L'ORGANITZACIÓ**

Acompanya: Ecoarrels, Xarxa Agroecològica de Menjadors Escolars de Catalunya./XAMEC.

Dijous, 8 d'Octubre / MATÍ

BENVINGUDA JORNADA

Elisenda Realp Campalans

Representant de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició energètica, DIBA

Elisenda Realp dona la benvinguda a la jornada amb una reflexió centrada en tres eixos clau que han de guiar tota la sessió. En primer lloc, les escoles com espais de garantia de l'equitat de l'equitat, actuant com a espais de salut, natura i refugis climàtics que protegeixen el benestar dels infants. En segon lloc, els patis escolars com a entorns educatius, espais essencials per a l'aprenentatge i la formació dels ciutadans de demà. Finalment, la comunitat, destacant la importància de fer barri obrint els centres educatius a la ciutadania i connectant-los amb la trama urbana com un element urbà complementari. Durant la seva intervenció, ha recalcat la urgència d'actuar i d'aplicar aquestes mesures de forma massiva i extensiva.

Per cloure, ha presentat els programes principals de la Diputació de Barcelona (DIBA) en aquesta matèria. Ha destacat el programa Adapta-Clima, una línia d'ajuts per als ajuntaments destinada a afrontar el canvi climàtic i a renaturalitzar els patis per millorar el confort tèrmic als centres escolars. També ha presentat la Xarxa de Refugis Climàtics, on els patis escolars actuen com a nodes de protecció tèrmica de la ciutat, i les iniciatives de Mobilitat Activa, enfocades a crear itineraris segurs per accedir a les escoles.

LLAVOR DE CONEIXEMENT / MEDI AMBIENT

ESTRATÈGIES I EINES PER L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC

Núria Parpal i Sílvia Escolano

Àrea d'Acció Climàtica i Transició energètica. Diputació de Barcelona.

Núria Parpal i Sílvia Escolano presenten les estratègies i eines clau per a l'adaptació al canvi climàtic des de l'àmbit educatiu. Expliquen que l'escola és un espai prioritari d'adaptació i que cal actuar tant a l'interior com a l'exterior dels centres. En aquest sentit, defensen que enverdir l'entorn exterior dins dels centres escolars redueix de forma directa la necessitat d'invertir en la climatització interna. La prioritat ha de ser reduir l'exposició als efectes del canvi climàtic i adaptar els espais a la nova realitat ambiental. Per aconseguir-ho, proposen mitigar la radiació solar mitjançant elements d'ombra, vegetació i aigua, augmentant així la resiliència general d'aquests equipaments.

Així mateix, assenyalen la necessitat de transformar els patis durs —habitualment dominats per grans pistes esportives— en espais diversos que acullin diferents tipus d'activitats i de lleure, permetent que els infants desenvolupin la seva vessant lúdica, creativa i social de forma plural. Finalment, destaquen que si es planteja una mirada conjunta que connecti aquests espais amb la trama urbana, els beneficis es multiplicaran per a diferents àmbits i perfils de la ciutadania, integrant l'escola com a part fonamental de la infraestructura verda. En aquesta línia, recalquen el compromís de la Diputació de Barcelona (DIBA) en l'impuls de l'adaptació climàtica local.

Veure presentació

LLAVOR DE CONEIXEMENT / MARC LEGAL

CRITERIS TÈCNICS I NORMATIUS PER A LA MILLORA CLIMÀTICA DELS CENTRES EDUCATIUS

Maite Minguez. Servei de Gestió de Construccions Escolars.

Departament d'educació i Formació Professional. Generalitat de Catalunya.

Maite Mínguez proposa la necessitat d'adoptar una visió integral dels equipaments exteriors, tot recordant que, si bé tradicionalment s'ha considerat que l'edifici conté els espais docents dels centres, el pati és igualment un espai d'aprenentatge. En aquest sentit, planteja l'evolució del pati com a espai educatiu cap al pati com a refugi climàtic, un enfocament que permet controlar la radiació exterior per millorar el comportament tèrmic i evitar que la calor entra a l'edifici. Durant la seva intervenció, assenyala que el dimensionament del propi centre i les limitacions pressupostàries per adaptar les aules són els condicionants principals a l'hora de desenvolupar aquests projectes de millora, els quals acaben combinant solucions passives i sistemes de climatització.

Per cloure, detalla que, malgrat l'existència de diferents marcs normatius, el full de ruta es defineix a partir de tres eixos estratègics clau: en primer lloc, la renaturalització dels patis, integrant criteris tècnics i el seu potencial pedagògic; en segon lloc, la millora de l'eficiència energètica dels edificis dels centres educatius; i, finalment, el desplegament del pla «Actualitza Clima» per als equipaments educatius.

Veure presentació

LLAVOR DE CONEIXEMENT / PEDAGOGIA

POTENCIAL PEDAGÒGIC DEL PATI ESCOLAR

Emma Cortés. Institut Infància i Adolescència de Barcelona. Institut Metropoli.

Emma Cortés incideix en la importància de transmetre a les escoles com es pot aprofitar el potencial pedagògic del pati escolar, entenent aquest espai com un projecte educatiu en si mateix. Per definir el projecte educatiu de pati de manera òptima, proposa un full de ruta estructurat en tres estratègies: el marc, la metodologia i palanques clau. La primera, el marc defineix el pati com un espai valuós d'aprenentatge, coeducació i convivència dins de l'entorn escolar. Aquest model promou una gran diversitat d'ambients i activitats lúdiques, alhora que garanteix el contacte directe dels infants amb la natura. Així mateix, es busca que sigui un espai confortable, permeable i connectat amb el seu entorn urbà, apostant per una redistribució dels espais que en permet diversos usos oberts a tota la comunitat.

D'acord amb aquests criteris, la metodologia s'articula a partir de diferents eixos per començar a definir el projecte educatiu. Aquests eixos plantegen la flexibilitat de l'espai en funció dels diferents moments del dia, dissenyant ambients específics que s'adaptin a la tipologia de cada activitat, al nombre d'infants, a les diferents edats i a la mixticitat dels grups que en fan ús.

Finalment, l'enfocament es concreta mitjançant un conjunt de palanques clau destinades a activar aquest nou marc del projecte educatiu. Aquestes palanques inclouen la vinculació amb el currículum i les situacions d'aprenentatge, el foment del joc, i una tasca constant d'observació i acompanyament. Així mateix, es posa el focus en el benestar, la participació activa de l'alumnat, la cura de l'espai i, en l'àmbit operatiu, en una millor organització, gestió i disseny d'eines de governança de l'equipament. Amb aquest plantejament, es tanca una visió tridimensional del pati que combina marc, metodologia i enfocament per transformar-lo en una eina pedagògica activa.

Veure presentació

LLAVOR DE CONEIXEMENT / EQUITAT

EL PATI QUE CONNECTA: NATURA, COMUNITAT I EDUCACIÓ 360

Maria Truñó. Aliança Educació 360.

Maria Truñó articula la seva presentació a l'entorn de set reflexions clau per repensar el paper dels patis escolars en el teixit social i urbà. En primer lloc, proposa concebre el pati com la plaça del poble, entenent-lo com un element de convergència intergeneracional central per a la vida veïnal. En segon lloc, reivindica els patis com un element comunitari essencial, especialment rellevant després de la pandèmia, un moment que va fer palesa la necessitat global d'espai lliure i de trobada. En tercer lloc, adverteix que cada cop juguem menys i pitjor, una realitat que obliga a fer que l'espai del pati generi oportunitats i activitats diverses per incitar que tots els infants se sentin còmodes a l'hora d'utilitzar-lo.

Seguint aquesta línia, la quarta reflexió gira entorn de la pèrdua d'autonomia, assenyalant que en només quatre generacions els infants han perdut llibertat a causa de la inseguretat dels carrers; en contraposició, el pati, en ser un espai delimitat, es percep com un entorn segur on l'infant pot desenvolupar-se de forma autònoma i protegida. Com a cinquena premissa, destaca la manca d'espais a la ciutat dissenyats específicament perquè els infants puguin gaudir de propostes lúdiques, culturals o físico-esportives. En sisè lloc, alerta de la inexistència d'un marc regulador per als patis fora de l'horari escolar, una mancança normativa que dificulta el desplegament d'aquesta segona fase d'obertura i ús de l'espai per part de la ciutadania. Finalment, conclou que els patis formen part de la infraestructura social, lúdica i esportiva no només dels propis infants, sinó de tot el municipi en el seu conjunt.

MERCAT D'EXPERIÈNCIES LOCAL / INTERCANVI

Representant Ajuntament de Cornellà de Llobregat
Virgínia Vallvé Cádiz, Cap d'estudis i projectes ambientals

Virgínia presenta el *Estudi de diagnosi i propostes per a la millora dels patis i entorns educatius* de les escoles públiques de primària de Cornellà de Llobregat, elaborat pel col·lectiu d'arquitectes El Globus Verd.

Aquest estudi, d'una banda, analitza l'estat actual dels patis escolars des d'una perspectiva ambiental, pedagògica i social, establint criteris comuns que permet comparar els centres educatius i prioritzar les actuacions futures, i de l'altra, proposar línies estratègiques de transformació adaptades a diferents nivells d'intervenció, mitjançant la incorporació de solucions basades en la natura i de models pedagògics inclusius.
En conjunt, té la finalitat de contribuir a l'estratègia municipal de resiliència climàtica i cohesió social, integrant els patis escolars en la xarxa d'espais verds i reforçant els vincles entre l'escola, el barri i la ciutat. Veure presentació

Representant Ajuntament d'Esplugues de Llobregat
Ruth González Díaz, Directora de Participació i Atenció a la Ciutadania

En una línia de treball similar a la del municipi veí de Cornellà, l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat ha impulsat l'*Estudi de diagnosi i propostes per a la millora dels patis i entorns educatius,* de les escoles públiques de primària d'Esplugues de Llobregat, elaborat pel col·lectiu d'arquitectes El Globus Verd.

Aquesta iniciativa neix de la confluència de la voluntat de diverses escoles de transformar i renaturalitzar els seus patis i de la proposta *Espais verds a les escoles*, guanyadora dels pressupostos participatius de 2023, que va evidenciar l'interès de la ciutadania per impulsar la naturalització dels entorns educatius.
L'estudi s'alinea, així mateix, amb l'estratègia *Ciutat Sostenible* de l'Agenda Urbana Esplugues 2030, i contribueix a impulsar uns entorns educatius més verds, saludables i inclusius, en coherència amb els objectius municipals de sostenibilitat i adaptació al canvi climàtic. Veure presentació

Representant Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana
Anna Caballero, tècnica de medi ambient / Maria Poble, cap de serveis territorials

Les representants de l'Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana presenten les iniciatives i els avenços del municipi en matèria de renaturalització dels espais urbans, amb l'objectiu de millorar la qualitat ambiental i adaptar l'espai públic als reptes del canvi climàtic.

En aquest marc, i amb el suport d'una subvenció de la Diputació de Barcelona a través del *Programa sectorial de transició ecològica 2030 de suport a inversions locals pel clima*, el municipi ha dut a terme diverses actuacions de millora i adaptació climàtica: renaturalització del pati de primària de l'Escola Ronçana, instal·lació d'una estructura d'ombra - coberta tèxtil a l'Escola La Sagrera, així com la plantació d'arbrat al passeig de Francesc Macià. Veure presentació

PRESENTACIÓ / APORTACIÓ ARTÍSTICA

CANTATA "L'APLEC DEL PATI" de Marcel Casellas amb Carles Belda

"L'Aplec del Pati" és una cantata infantil composada per Marcel Casellas amb la col·laboració de l'acordionista Carles Belda. L'eix central de la cantata sintonitza directament amb la temàtica de les jornades: la necessitat de transformar i renaturalitzar els espais escolars per fer-los més verds i habitables.
Els músics van relatar, amb molt d'humor, el procés de renaturalització d'un pati i el canvi de paradigma que això comporta, tot provocant somriures i aplaudiments entre el públic.

DINAR DE CARMANYOLA, OFERT PER L'ORGANITZACIÓ

Acompanya: Ecoarrels Xarxa Agroecològica de Menjadors Escolars de Catalunya - XAMEC

David Caballé, gerent d'Ecoarrels – l'empresa dedicada a la gestió dels menjadors escolars ecològics, presenta la XEMEC - la xarxa que impulsa un model de menjador escolar basat en l'agroecologia, la sobirania alimentària i la justícia social. XEMEC està formada per 5 empreses gestores de menjadors escolars (com Ecomenja i Ecoarrels), una ONG.Gestiona uns 17.000 menús diaris repartits en 24 escoles, amb aliments ecològics, de proximitat i circuit curt. A més, integren l'espai del migdia com un entorn educatiu que fomenta els hàbits d'alimentació saludable.

Dijous, 8 d'Octubre /

PONENTS

Mireia Mestre.Ajuntament de Barcelona.
Benjamí Gauchia. Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat. Ajuntament de Barcelona.
MEL Educació Ambiental
Marta Portell Repr. Equip directiu

PARTICIPANTS

34

SECTORS

Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia... Entre ells estudiants, famílies d'alumnes, tècnics de l'administració.

ENTITATS ASSISTENTS

Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Madrid, Universitat La Sapienza de Roma, Patis Naturals, Fundesplai (assessors d'Escoles Verdes), Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, Escoles+Sostenibles, Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB).

PROGRAMA

15.30 **VISITA CENTRE EDUCATIU** / EXPERIÈNCIA

Escola Bogatell, Carrer de Ramon Turró, 74, Sant Martí, Barcelona.

Benvinguda: Mireia Mestre.Ajuntament de Barcelona.

Marta Portell Representants Equip directiu

16.15 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / RECURSOS

PATIS MÉS FRESCOS? AVALUANT L'EFICÀCIA DE LES OMBRES ESCOLARS

Benjamí Gauchia. Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat.

Ajuntament de Barcelona

17.45 **TANCAMENT**

Joves x Clima

Acompanya: MEL Educació Ambiental.

VISITA CENTRE EDUCATIU / EXPERIÈNCIA

Escola Bogatell Carrer de Ramon Turró, 74, Sant Martí, Barcelona.

Benvinguda: Mireia Mestre. Ajuntament de Barcelona. Marta Portell Repr. Equip directiu.

Mireia Mestre obre la visita recordant que la renaturalització del centre (curs 2020-2021) s'emmarca en el programa municipal "Transformem els patis" destinat a convertir els espais d'esbarjo de les escoles públiques en entorns més naturalitzats, coeducatius, inclusius i oberts al barri. L'espai opera actualment com a "Pati Obert al Barri" funcionant també com a refugi climàtic estival i espai comunitari fora de l'horari lectiu.

Durant el recorregut, la cap d'estudis Marta Portell i la conserge Àngels Bargalló ens han acompanyat per les instal·lacions exteriors, on s'ha optimitzat el drenatge d'aigües i s'han implantat zones de trobada amb tarimes de fusta, tot i que darrerament registren menor ús. Pel que fa a l'ordenació de l'espai, la decisió inicial de mantenir la pista de futbol dotant-la de tendals subjectes per una estructura metàl·lica està actualment en qüestió, i serà l'eix d'una possible propera intervenció on agradaria incloure un àgora per acollir les activitats grupals. Finalment, s'ha destacat el pati d'infantil, articulat singularment al voltant d'un ombú (Phytolacca dioica) que continua essent l'eix del joc lliure juntament amb les estructures que l'envolten.

LLAVOR DE CONEIXEMENT / RECURSOS

PATIS MÉS FRESCOS? AVALUANT L'EFICÀCIA DE LES OMBRES ESCOLARS

Benjamí Gauchia. Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat. Ajuntament de Barcelona

El biòleg i enginyer tècnic Benjamí Gauchia ens presenta l'Estudi sobre l'eficàcia de les estructures d'ombra artificial als patis escolars.

A través de la monitorització i l'avaluació de dades de temperatura, humitat i radiació solar directa, s'ha comprovat que les noves estructures d'ombra artificial instal·lades en patis escolars i espais públics permeten reduir la radiació solar directa prop d'un 80 % i millorar el confort tèrmic en més de 7,5 °C durant els dies més crítics de l'estiu. A més, l'estudi ha permès identificar la forma, la ubicació i l'orientació més adequades de les pèrgoles per optimitzar-ne el funcionament i facilitar-ne la correcta implementació als patis escolars. Aquestes actuacions s'emmarquen en el Pla Calor, dins del Pla Clima, que inclou també altres iniciatives adreçades a la ciutadania, com la posada en marxa de la Xarxa de Refugis Climàtics. Veure presentació

TANCAMENT

Joves x Clima

Acompanya: MEL Educació Ambiental.

Laura Barba Serrahima i Laura de la Orden Sabrià, ambientòlogues i representants de MEL, entitat especialitzada en educació ambiental i justícia global, ens presenten el projecte Joves x Clima. En destaquen especialment un recull d'entrevistes a persones i col·lectius que els mateixos joves consideren propers i inspiradors, i que reconeixen com a agents reals de transformació i canvi.
Aquest recull esdevé el fil conductor de la dinàmica de tancament de la jornada, que ens convida a reflexionar sobre el valor de la natura en els entorns educatius.

Veure presentació projecte

Divendres, 9 d'Octubre /MATÍ

PONENTS

Maite Fernández-Ferrer Universitat Oberta de Catalunya
Mar Satorras, Institut Metròpoli;
Isabel Ruiz, Universitat Oberta de Catalunya;
Joana Aina Ortiz, Institut de Recerca en Energia de Catalunya.
Elena Boadas M**ir**. Universitat Ramon Llull.
Elena Codina. Hospital Sant Joan de Déu. Societat Catalana de Pediatria
Gretel Vila. Ajuntament de Barcelona.Direcció d'Educació.
Guillermo Bautista, Universitat Oberta de Catalunya
Ferran Estrada, Repr. Equip directiu Escola Rambleta Del Clot
Alícia Sánchez, Repr. Equip directiu Escola Brasil

PARTICIPANTS

36

SECTORS

Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia... Entre ells estudiants, famílies d'alumnes, tècnics de l'administració.

ENTITATS ASSISTENTS

Ajuntament de Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, Institut Metròpoli, Institut de Recerca en Energia de Catalunya, Universitat Ramon Llull, Hospital Sant Joan de Déu, Societat Catalana de Pediatria, Milanta Arquitectura, AFA de l'Escola L'Arenal de Llevant, Escola Pau Romeva, Agència de Salut Pública de Barcelona, Ajuntament de Madrid, Escola Cervetó, AEMET – Meteocat, Departament d'Educació Infantil de l'IMEB.

PROGRAMA

09.00 **BENVINGUDA JORNADA**

Maite Fernández-Ferrer
Universitat Oberta de Catalunya, Directora Grau d'Educació primària.

09.15 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / RECURSOS

PREPARAR L'ESCOLA PER AL CANVI CLIMÀTIC. Policy Brief
Mar Satorras, Institut Metròpoli;
Isabel Ruiz, Universitat Oberta de Catalunya;
Joana Aina Ortiz, Institut de Recerca en Energia de Catalunya.

09.45 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / EVIDÈNCIES

RECERCA I REFLEXIONS PER AFAVORIR TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA
Elena Boadas M**ir**. Universitat Ramon Llull.

10.15 **LLAVOR DE CONEIXEMENT** / SALUT

PROMOURE EL BINOMI SALUT I NATURA
Elena Codina. Hospital Sant Joan de Déu. Societat Catalana de Pediatria.

10.45 **CAFÈ I DESPLAÇAMENT**

11.15 **VISITA CENTRE EDUCATIU** / EXPERIÈNCIA

Escola Rambleta Del Clot - C. Aragó, 620, Sant Martí, BCN

Benvinguda: Gretel Vila. Ajuntament de Barcelona.Direcció d'Educació.

Ferran Estrada, Repr. Equip directiu

12.15 **DESPLAÇAMENT**

12.45 **VISITA CENTRE EDUCATIU** / EXPERIÈNCIA

Escola Brasil - Gran Via, 1108, Sant Martí, BCN

Benvinguda: Guillermo Bautista, Universitat Oberta de Catalunya

Alícia Sánchez, Repr. Equip directiu

13.45 **TANCAMENT**

X Jornades de Renaturalització d'Espais i Entorns Educatius

BENVINGUDA JORNADA

Maite Fernández-Ferrer

Universitat Oberta de Catalunya, Directora Grau d'Educació primària.

Maite Fernández obre la jornada centrant la seva intervenció de benvinguda a dibuixar el perfil del mestre del futur, plantejant una reflexió profunda sobre com s'ha de transformar la pràctica docent. El professorat de demà no només ha de transmetre coneixement, sinó que ha de fomentar l'esperit crític i la capacitat de reflexió, aprenent a adaptar l'educació de l'espai i les necessitats educatives a la realitat de tota la comunitat. En aquest sentit, defensa que educar implica aconseguir que els infants comprenguin el món on viuen, assumint que l'espai físic que els envolta també és un agent educatiu actiu.

Així mateix, vincula aquesta mirada pedagògica amb la necessitat de renaturalitzar els espais escolars, un procés que genera un impacte directe en l'àmbit social, en la salut i en la justícia ambiental. Per cloure la seva obertura, assenyala que els patis s'han de consolidar com a autèntics nodes de la ciutat: espais verds, lliures i exteriors que transcendeixen els límits tradicionals de l'escola per connectar de forma directa amb el teixit humà i comunitari del territori.

LLAVOR DE CONEIXEMENT / RECURSOS

PREPARAR L'ESCOLA PER AL CANVI CLIMÀTIC. Policy Brief

Mar Satorras, Institut Metròpoli; Isabel Ruiz, Universitat Oberta de Catalunya;

Joana Aina Ortiz, Institut de Recerca en Energia de Catalunya.

Isabel Ruiz, en la seva ponència «La calor a l'escola: com adaptar els centres al nou clima del país», exposa el desenvolupament, contingut i conclusions de l'informe elaborat per Equitat.org. Durant la seva intervenció, adverteix que l'increment continuat de les temperatures té un impacte directe en la salut dels infants, un factor de risc que mina de forma sostinguda l'aprenentatge acumulatiu del coneixement. D'aquesta manera, assenyala que l'estrès tèrmic no es limita a ser una problemàtica exclusivament sanitària, sino que esdevé una barrera crítica per a la capacitat d'aprenentatge. Per aquest motiu, defensa que una autèntica política d'equitat educativa passa forçosament per trencar aquest cicle d'estrès a les aules.

Tot seguit, i juntament amb Mar Sotorres i Joana Aina Ortiz, es detalla la resposta governamental davant d'aquesta problemàtica, la qual s'articula a través del Pla d'adequació al canvi climàtic aprovat el 2023. Al llarg de l'exposició, concreten les mesures executades pel Govern, que inclouen el desplegament de més punts d'aigua, l'ampliació de les zones d'ombra, la millora de l'aïllament tèrmic dels edificis i l'habilitació de més espais climatitzats. Finalment, ambdues ponents proposen una estratègia integral per a la resiliència climàtica dels equipaments educatius basada en tres pilars indestriables: la reforma integral de l'edifici, la transformació verda dels patis i l'impuls de l'educació climàtica. Veure presentació

LLAVOR DE CONEIXEMENT / EVIDÈNCIES

RECERCA I REFLEXIONS PER AFAVORIR TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA

Elena Boadas Mir. Universitat Ramon Llull.

Elena Boadas, professora de la Universitat Ramon Llull, presenta la ponència «Recerca i reflexions per afavorir la transformació educativa». Durant la seva intervenció, exposa la tasca del grup GREDA i els projectes de recerca CO-ILE i ISLE, enfocats a repensar els entorns d'aprenentatge i les pedagogies a l'educació primària. Boadas argumenta la necessitat d'impulsar una transformació educativa profunda que superi les limitacions dels enfocaments de reforma tradicionals. En aquest sentit, planteja un redisseny de l'ensenyament i l'aprenentatge per al segle XXI, posant un èmfasi especial en el paper actiu del professorat a l'hora de dissenyar i utilitzar aquests nous espais.

Així mateix, detalla els tres objectius estratègics del projecte ISLE: en primer lloc, identificar i analitzar les polítiques existents en la matèria; en segon lloc, capacitar i equipar els docents i equips directius —tant en actiu com en pràctiques— de l'etapa de primària; i, finalment, fomentar polítiques públiques basades en l'evidència científica. D'aquesta manera, defineix els anomenats ILE com a entorns d'aprenentatge flexibles, centrats en l'estudiant i dissenyats per promoure la col·laboració, la inclusió i l'adaptabilitat. Aquests entorns s'avaluen a partir de quatre dominis clau —qualitat, sostenibilitat, inclusió i equitat— que es despleguen a través de tres dimensions

indestriables: la física, la psicosocial i la pedagògica. Per cloure, explica que el desenvolupament del projecte s'estructura en tres fases consecutives: la creació d'una xarxa d'experts, el mapeig de les necessitats del territori per al redisseny de l'espai, i l'execució d'un pla de formació centrat en l'enfocament pedagògic. Veure presentació

LLAVOR DE CONEIXEMENT / SALUT

PROMOURE EL BINOMI SALUT I NATURA

Elena Codina. Hospital Sant Joan de Déu. Societat Catalana de Pediatria.

Elena Codina presenta la ponència «Promoure el binomi salut i natura», on posa el focus en el concepte de l'exposoma per explicar els factors personals, interns i de resposta biològica que determinen el nostre estat de salut actual i futur. Durant la seva intervenció, Codina adverteix que els infants no tenen les mateixes condicions de salut que els adults i alerta sobre una crisi sanitària infantil greu i sovint invisible, derivada de l'exposició a riscos mediambientals com la contaminació de l'aire, els agents químics, l'aigua no tractada i les deficiències en sanitat i higiene. Per fer-hi front, proposa actuar de forma prioritària en els entorns escolars, que és on els infants passen la major part del seu dia a dia.

En aquesta línia, destaca la publicació, juntament amb la Comissió de la Infància, del 'Decàleg per a uns entorns educatius segurs i saludables', una eina clau per promoure la pediatria ambiental i protegir la salut durant el creixement. Codina afirma de manera taxativa que no n'hi ha prou amb tenir accés a la natura, sinó que cal desenvolupar-la i integrar-la plenament en el disseny de les ciutats i dels centres educatius per obtenir beneficis reals en el benestar. Per aquest motiu, posa en valor l'adaptació d'aquests espais al canvi climàtic i defensa la prescripció de natura per part dels experts en pediatria com una mesura essencial per a la salut individual i el desenvolupament sostenible dels infants, recolzant-se en les evidències de l'estudi «Més natura i més salut» de Health Citizen Science Studies. Per cloure, conclou amb la reflexió: «les oportunitats de contacte amb la natura que envolta els centres escolars depenen i estan lligades a la fisiologia del territori i a la tipologia del municipi». Veure presentació

VISITA CENTRE EDUCATIU / EXPERIÈNCIA

Escola Rambleta Del Clot - C. Aragó, 620, Sant Martí, BCN.

Benvinguda: Gretel Vila. Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Educació.

Ferran Estrada Repr. Equip directiu.

Gretel Vila presenta la reforma de renaturalització de l'espai, enllestida l'any 2023, que va consistir primerament a substituir la pista esportiva tradicional de ciment per un entorn naturalitzat com a refugi climàtic, mitjançant la instal·lació d'elements lúdics de fusta,com un gran vaixell central, la diversificació de les zones de joc sota criteris coeducatius i la introducció de superfícies toves i vegetació que, posteriorment, van requerir millores tècniques de drenatge. Així mateix, el nou disseny es va concebre per incorporar l'aigua com un element d'experimentació i joc naturalitzat per als mesos de calor, idoni per a l'etapa d'educació infantil.

L'equip directiu, que acompanyen la visita, destaca l'alta cohesió del centre, on tota la comunitat educativa i entitats externes coordinen l'ocupació del pati. La implicació de l'alumnat s'articula en cercles de debat per votar propostes al propi pati, un espai utilitzat també com a àgora didàctica i de reunions. Aquesta línia de treball comunitari es reflecteix també en dos projectes interns de gran interès: l'hort amb els avis, una valorada iniciativa intergeneracional on els familiars grans transmeten als alumnes els seus coneixements sobre la terra, i els Eco-Verds, on els estudiants dels cursos superiors actuen com a mentors ecològics dels més petits en matèria de reciclatge, biodiversitat i sostenibilitat.

Finalment, es trasllada que la decisió de limitar la pista esportiva a un sol espai, diferenciat i separat de la zona d'intervenció principal, ha permès diversificar les activitats i disminuir els conflictes de convivència al pati, mantenint alhora la pràctica de les modalitats esportives clàssiques sense distinció ni segregació de gènere.

VISITA CENTRE EDUCATIU / EXPERIÈNCIA

Escola Brasil - Gran Via, 1108, Sant Martí, BCN

Benvinguda: Guillermo Bautista, Universitat Oberta de Catalunya

Alícia Sánchez, Repr. Equip directiu

La directora del centre, **Alícia Sánchez**, abans de començar la visita, ha destacat l'oportunitat que ha suposat la demolició de l'antic habitatge del conserge, una actuació clau per alliberar superfície útil, optimitzar la continuïtat visual, millorar la seguretat i afavorir la lliure circulació a l'espai exterior. A partir d'aquí, la transformació ha continuat amb la retirada de les capes d'asfalt i formigó per substituir-les per paviments drenants de sauló i terra permeable, orientats a mitigar l'efecte d'illa de calor urbana. Tot l'espai queda preparat per a la implantació d'infraestructura verda (arbrat d'ombra i parterres de vegetació autòctona), prevista per a la tardor de 2026. La nova configuració ha permès l'eliminació de la divisòria entre els cicles de 3r i 4t-5è, fet que s'ha comprovat que ha potenciat la cohesió de l'alumnat i ha afavorit l'aprenentatge conjunt. Avancem cap a les pistes de la zona arbrada preexistent, on s'han instal·lat estructures de fusta i trobem un element de joc de fitodepuració, precursor del canvi cap a la renaturalització i l'hort.

Acabem la visita estrenant l'espai àgora, ombrejat per una estructura de tendal, on **Guillermo Bautista** ens suggereix aprofitar la trobada per debatre i remarca la importància que els espais renaturalitzats siguin ocasions per optar per una nova didàctica i serveixin com a refugis per a tot el barri. En el cas de l'Escola Brasil el cos docent s'ha compromès a posar en marxa el concepte d'aula al aire lliure; conscient de les dificultats logístiques d'una nova dinàmica, la directora es compromet a fer-ne un seguiment. D'altra banda, el pati s'integra a la xarxa de Patis Oberts, habilitant el seu ús públic com a refugi climàtic comunitari durant el període estival, punt amb el qual la directora es mostra d'acord.

Es recorda que, des de l'Ajuntament, es promou l'ús de les capses d'aprenentatge en l'entorn de l'aula al aire lliure, assenyalant que aquest nou model pedagògic s'ha d'incloure formalment en el Projecte Educatiu de Centre (PEC) per garantir-ne la continuïtat institucional. Guillermo remarca la importància del moviment com a activitat que fomenta l'aprenentatge i assenyala al pati com el millor lloc on aplicar aquesta teoria.

Sosté que, abans de repetir projectes, cal analitzar el resultat de les actuacions anteriors observant les dinàmiques que es proposen per avançar amb coherència en temes de gènere, assetjament, interaccions i convivència heterogènia. Finalment, aposta per promoure una cultura d'educació enlloc d'una de prohibició, tot concloent que treure la pilota no atura el conflicte, sinó que el deixa per a una altra ocasió, i que el que cal és ensenyar a gestionar les diferències.

X JORNADES
Renaturalització d'espais
i entorns educatius 2026

EL REPTE
Per què ara? L'escola és un espai clau d'adaptació
La calor i els episodis extrems afecten espais quotidians on infants i comunitat passen moltes hores.
Reduir l'exposició
Augmentar la resiliència
Protegir les persones

RENATURALITZACIÓ
D'ESPAIS I ENTORNS
EDUCATIUS

Institut
Metròpoli

X JORNADES
Renaturalització d'espais
i entorns educatius 2026
RENATURALITZACIÓ
D'ESPAIS I ENTORNS
EDUCATIUS

